

Türk Standartları Enstitümüzün Kıymetli Başkanı ve Yöneticileri, Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Meclisimizin Kıymetli Üyeleri, Basınıımızın güzide Temsilcileri;

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Türk Standartları Enstitümüzün Değerli Başkanı Sayın Mahmut Sami Şahin'i bu ay Meclis Toplantımızda konuk ediyoruz. Biz sanayicilerin standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerinde yaşadıkları sorunları ve çözüm önerilerimizi dinlemek için davetimize icabet eden Sayın Şahin'e teşekkür ediyorum; hoş geldiniz.

Konuşmama, gelecek hafta Çarşamba günü kutlayacağımız 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımızın coşkusunu sizlerle paylaşarak başlamak istiyorum. Bize eşitliğin, adaletin, üretmenin ve refahın yolunu açan Cumhuriyetimizin 102. yıl dönümünü büyük bir gururla kutluyorum. Cumhuriyetimizin bize sunduğu değerler ışığında çalışmaya, üretmeye ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlamaya devam edeceğiz. Bu vesileyle Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve tüm kahramanlarımızı rahmet, saygı ve minnetle anıyorum. Cumhuriyet Bayramımızı kutlamak için hazırladığımız kısa videoyu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Gelecek ay da Ankara Sanayi Odamızın kuruluşunun 62. yıl dönümünü kutlayacağız. Her zaman olduğu gibi kuruluş yıl dönümümüz olan 18 Kasım'da, Ankara Sanayi Odası Ailesi olarak ilk adresimiz yine Ulu Önderimiz Atatürk'ün ebedi istirahatgâhı Anıtkabir olacak. 18 Kasım Salı günü sabah 09.30'da tüm üyelerimizi Ata'mızın huzurunda buluşmaya, O'nun ilkeleri doğrultusunda ülkemizi parlak bir geleceğe taşımaya olan kararlılığımızı göstermeye davet ediyorum.

62. Kuruluş Yıl Dönümümüzü de sanayimizin yıldızlarını ödüllendireceğimiz, Odamızın prestijine yakışır bir etkinlikle kutlayacağız. İhracat, İstihdam, Ar-Ge ve Yenilik, Kârlılık ve İkiz Dönüşüm olmak üzere 5 ana kategoride toplam 20 firmamız ödül alacak. Başvuruları 30 Ekim'e kadar Odamızın web sayfasından yapabilirsiniz.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Gazze'de iki yıldır devam eden, on binlerce masum sivilin hayatına mal olan ve tüm insanlığı utandıran katliamın ardından sağlanan ateşkes, yüreklere bir nebze de olsa su

serpti. Ateşkesin sağlanması ve kalıcı barışa ulaşılması için büyük bir gayret ortaya koyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum. 1967 sınırları temelinde bağımsız bir Filistin Devleti'nin kurulması ve Orta Doğu'da artık kan ve gözyaşının değil, barış ve huzurun konuşulduğu günlerin gelmesi en büyük temennimizdir.

Orta Doğu'da bu gelişmeler yaşanırken, küresel ekonomi uzun süredir görülmemiş ölçüde belirsizliklerle karşı karşıya kalmaya devam ediyor. Artan jeopolitik gerilimler, ticaret akımlarındaki zayıflama ve yatırım iştahını törpüleyen faiz oranları, küresel büyümeyi düşük bir patikaya hapsedmiştir. Talepteki yavaşlama, tedarik zincirlerinin yeniden şekillenmesiyle birleşince, üretim ve ticarete ivme kaybı daha belirgin hale gelmiştir.

Küresel ekonomideki bu yeni denge, yalnızca gelişmekte olan ülkeleri değil, gelişmiş ekonomileri de politika uyumuna zorluyor. Artık hiçbir ülke, tek başına aldığı kararlarla sürdürülebilir bir büyüme patikasında ilerleyemiyor; finansal istikrar, üretim kapasitesi ve ticaret politikalarında ortak bir uyum arayışı öne çıkıyor.

IMF Başkanı, küresel ekonomik büyümenin bu yıl ve gelecek yıl "hafif" bir şekilde yavaşlayacağını öngördüklerini ifade etti. Belirsizliğin küresel olarak yükselmeye devam ettiğine işaret ederek, "Hazır olun, belirsizlik yeni normal ve kalıcı olacak" dedi.

Uluslararası finans kuruluşlarının son tahminlerine göre, dünya ekonomisinin 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 2,5 oranında büyümesi öngörülüyor. Bu oran, 2024 yılındaki yüzde 2,8 ve pandemi öncesi dönemdeki ortalama yüzde 3,2 büyümenin altında seyrediyor. Söz konusu veriler, küresel ekonominin potansiyel üretim düzeyinin altında bir performans göstermeye devam edeceğine işaret ediyor. Bu demek oluyor ki artık tüm ülkeleri etkisi altına alacak bir küresel yavaşlama süreci başlamıştır. Hem ülkeler hem bireysel olarak biz üreticiler gelecek planlarımızı ve projeksiyonlarımızı bu yeni ekonomik koşullar altında yeniden tasarlamak zorundayız.

Özetle; maliyetlerimizi, üretim süreçlerimizi, yatırımlarımızı, ürün çeşitliliğimizi, tedarik zincirimizi, müşteri portföyümüzü, insan kaynaklarımızı, pazarlama ve satış yaklaşımımızı, kısacası iş yapış şeklimizi yeni konjonktüre göre yeniden şekillendirmeliyiz.

Küresel enflasyon dinamikleri hâlen hedef aralıkların üzerinde seyrediyor; parasal sıkılaştırma politikaları reel sektör yatırımlarını sınırlıyor. Finansal koşulların sıkılığı, gelişmiş ekonomilerde iç talebi zayıflatırken, gelişmekte olan ülkelerde sermaye girişlerini dalgalı hale getiriyor. Buna paralel olarak, uluslararası ticaret hacmi ılımlı seyrediyor. Özellikle emtia fiyatlarındaki oynaklık, enerji ve gıda maliyetleri üzerinden üretim maliyetlerini yukarı yönlü baskılıyor.

Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde rekabet gücünü artıran, üretkenliği destekleyen, katma değeri yüksek alanlara yönelmek her zamankinden daha büyük önem taşıyor.

Kıymetli yol arkadaşlarım

Enflasyon Eylül ayında %3,2 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Böylece 16 aydır düşüş eğiliminde olan yıllık enflasyon, Ağustos'taki %32,95 seviyesinden %33,29'a yükseldi. %22'lere kadar gerileyen Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi de yeniden yükselişe geçerek %26,59 oldu. Bu tablo, önümüzdeki süreçte enflasyonun nerede katılaşabileceğine dair önemli sinyaller veriyor. Yılsonu enflasyon beklentisi ise maalesef hâlâ %30'un üzerinde seyrediyor.

Ekonomimize ilişkin dikkat çekici gelişmelerden biri, son iki aydır cari fazla vermemizdir.

Ağustos ayında dış ticaret açığı 2,8 milyar dolar civarında gerçekleşti. Cari açığımız ve dış ticaret açığımız iki aydır geriliyor. Bu tablo, dış denge açısından olumlu bir gelişmedir.

Fakat bu gerilemede sanayi üretimindeki daralmanın enerji talebini azaltmış olmasının büyük payı olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Dış açıklarımız üretimimiz arttığında yükseliyor, üretimimiz zayıfladığında ise düşüyor. Aslında bu olgu, ülkemizde üretimin ve ihracatın temel sorunudur. Ekonomimiz potansiyelinde büyüdüğünde gerek üretim gerekse yurt içi talep kaynaklı mal ve hizmet ithalatında ihracatımızın çok üstünde artışlar oluyor. Bu döngüden kurtulmak için, yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun üretim modeline geçmemiz gerekiyor. Aksi halde, yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyüme patikasında istenildiği gibi yol alamayız.

Ağustos ayında işsizlik oranı aylık bazda 0,4 puan artarak yüzde 8,5 seviyesinde gerçekleşti. Geniş tanımlı işsizlik oranımız ise son bir yılda 1 milyon 117 bin kişi arttı ve hâlâ yüzde 30'lu oranlarda seyrediyor.

Avrupa Birliği'nin geniş tanımlı işsizlik ortalaması %10,9 seviyesinde, bizde ise Avrupa'nın yaklaşık üç katı.

Bu durum, işgücü piyasamızda ciddi yapısal sorunlar olduğuna işaret ediyor.

Ücretli Çalışan İstatistikleri de bu endişe verici tabloyu destekliyor.

Sanayi sektöründe ücretli çalışan sayısı, geçen yılın Ağustos ayına göre %3,6 azalarak 184 bin 737 kişi geriledi.

Özellikle emek yoğun sektörlerde istihdam kayıpları dikkat çekiyor. Son üç yılda yalnızca tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 343 bin kişi işini kaybetti. Bu tablo, yalnızca bir istatistik değil; ekonomimizin üretim, ihracat ve sosyal dengeleri açısından alarm veren bir gelişmedir.

Artan girdi maliyetleri, yüksek faiz oranları, zayıf iç talep ve ihracatta rekabet gücünün kaybı, özellikle KOBİ'lerimizi ciddi biçimde zorluyor. Birçok firma üretim kapasitesini düşürmek ya da tamamen kapatmak zorunda kalıyor.

Sayın Başkan, Kıymetli Meclis Üyeleri

Bildiğiniz üzere ihracatçı firmalarımızı oldukça zorlayan, ihracat bedelinin yüzde 35'ini Merkez Bankasına satma zorunluluğu devam ediyor. Bu kapsamda verilen yüzde 3 oranındaki döviz dönüşüm desteği 31 Ekim 2025 itibarıyla sona erecek. Döviz Dönüşüm Desteği ihracatçılarımız açısından son derece önemlidir.

Döviz dönüşüm desteğinin, oranı artırılarak süresi uzatılmalıdır. Özellikle mevcut ekonomik koşullar ve küresel rekabet ortamı göz önünde bulundurulduğunda, desteğin en az %5'e çıkarılması, ihracatçı firmalarımızın zorlu rekabet koşullarında ayakta kalabilmelerini sağlayacaktır.

İlgili düzenlemenin acilen hayata geçirilmesi, firmalarımızın üretim ve ihracat planlarını güvenle sürdürmesini sağlayacak ve ekonomik istikrar açısından da olumlu bir adım olacaktır.

Kıymetli yol arkadaşlarım

1 Ekim itibarıyla "Kuruluş Gözetimli Analiz", kısa adıyla KURGAN sistemi hayata geçti. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın KURGAN'ı, vergi kayıp ve kaçakıyla mücadelede önemli bir adım olarak gördüğünü biliyoruz. Kayıt dışı ile mücadeleyi, mali disiplinin güçlenmesini ve sistemin adaletli olmasını sonuna kadar destekliyoruz.

Ancak uygulamanın ilk günlerinde sahadan aldığımız geri bildirimler, bazı önemli endişeleri de beraberinde getiriyor. Çünkü mevcut haliyle sistem, maalesef dürüst çalışan mükellefi de cezalandıran bir yapıya dönüşme riski taşıyor.

Biz diyoruz ki; bir mükellef, ticaret yaparken e-fatura sistemine girdiğinde, karşı firmanın maliyece şüpheli bir durumu varsa otomatik bir uyarı çıkmalı.

Bu çok basit ama çok etkili bir mekanizma olur.

Böyle bir sistem, hem devletin denetimini kolaylaştırır, hem de dürüst mükellefi korur.

Önerimiz; KURGAN sisteminin tıpkı bir kredi notu sistemi gibi çalışabilmesidir. Her mükellefe, vergi uyumuna, ödemelerine, geçmiş ticari siciline göre bir "vergisel güvenilirlik skoru" atanabilir. Bu skor, e-fatura kesilirken veya alınırken otomatik olarak görülebilir. Böylece kimse "bilmeden" riskli bir ticarete girmiş olmaz. Kontrol edilemeyen bir sorumluluğun bize yüklenmemesi gerekiyor. Sorunun kaynağında çözülmesi taraftarıyız.

Diğer taraftan sanayi işletmelerimizin stoklarında ciddi farklılıklar ve geçmiş dönemden gelen uyumsuzluklar bulunuyor. Stok yapısı netleşmeden, bu kadar kapsamlı bir denetim sisteminin devreye alınması; iyi niyetli ve dürüst firmaların dahi ağır cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalmasına neden olabilir.

Bu nedenle, sistemin sağlıklı işlemesi ve mağduriyetlerin önüne geçilmesi için stok sisteminde düzenleme yapılması büyük önem taşımaktadır. Böyle bir adım, hem kayıt dışılıkla mücadelede etkinliği artıracak hem de üretim yapan işletmelerin sisteme uyumunu kolaylaştıracaktır.

Kayıt dışıyla mücadele ederken, kayıt içinde kalmaya çalışan, istihdam yaratan, vergisini düzenli ödeyen sanayicinin yükünü artırmak adaletli değildir.

KURGAN sistemi, dürüstü koruyan, kötü niyetliyi sistemden dışlayan bir anlayışla güçlendirilmelidir.

Unutmayalım ki vergi adaleti yalnızca cezayla değil, güvenle, şeffaflıkla ve dürüstü ödüllendiren bir sistemle sağlanır.

Sayın TSE Başkanım, kıymetli meclis üyelerim.

Ülkemiz sanayisinin rekabet gücü; kalite, güvenilirlik, sürdürülebilirlik ve uluslararası uyum düzeyiyle ölçülmektedir. Bu unsurların tamamının temelinde ise standartlaşma kültürü yer alır. Bu kültürün kurumsal temsilcisi ve öncüsü olan Türk Standartları Enstitüsü, sanayimizin gelişiminde son derece stratejik bir role sahiptir.

Standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerinde sanayicilerimizin yaşadığı bazı yapısal ve operasyonel sıkıntılar, üretimden ihracata kadar birçok aşamada ciddi zaman ve maliyet kayıplarına neden olmaktadır.

Sanayicilerimiz, özellikle Avrupa Birliği gibi ihracat pazarlarına uyum sağlamakta zorluk yaşamaktadır. Bazı ürünlerde, TSE'nin uluslararası standartlara uyumlu olmaması nedeniyle, firmalarımız aynı ürün için birden fazla belgelendirme sürecine girmek zorunda kalıyor. Bu durum hem zaman hem maliyet açısından önemli bir yük oluşturuyor.

TSE'nin uluslararası kuruluşlarla iş birliğini güçlendirip standartlarda eşgüdümü sağlaması ve sanayicilerimize yönelik periyodik eğitimlerle farkındalığı artırmasıyla bu sorunun çözüleceğine inanıyoruz.

Ayrıca, teknik komite çalışmalarına sanayicilerimizin daha aktif katılımı, süreçlerin hızlanması ve uygulamaların sahadaki gerçeklerle daha uyumlu hale gelmesi açısından son derece önemlidir.

Test ve belgelendirme süreçlerinde zaman zaman yaşanan gecikmeler, özellikle ihracata yönelik üretim yapan firmalar açısından önemli zaman kayıplarına neden olmaktadır. TSE'nin laboratuvar kapasitesinin sınırlı olması, başvuruların karşılanmasında gecikmelere yol açmaktadır.

Özellikle medikal alanda, teknik personel ve akreditasyon eksikliği ciddi bir sorun oluşturuyor. Türkiye, MDR belgesini kabul eden ilk ülkelerden biri olmasına rağmen, bu

alandaki akredite kurum eksikliği nedeniyle firmalarımız yabancı kuruluşlara yönelmek zorunda kalıyor. Bu da hem yüksek maliyet hem de teknik bilgilerin yurt dışına çıkması anlamına geliyor.

Bu noktada önerimiz açık: Akredite özel laboratuvarlar TSE süreçlerine entegre edilmelidir. Başvuru, değerlendirme ve raporlama süreçleri tamamen dijital ortama taşınmalıdır. Sanayiciler, başvurularının hangi aşamada olduğunu şeffaf biçimde görebilmelidir.

TSE'nin teknolojik olarak eski kalmış laboratuvarları, elektrikli araçlar, batarya teknolojileri, yapay zekâ destekli cihazlar gibi yeni nesil sektörlerin test altyapısını sağlayacak şekilde yenilenmelidir.

Bu noktada, Türk Standartları Enstitüsü'nün Temelli'de kurduğu Ankara Kalite Kampüsü'nü çok kıymetli bulduğumu belirtmek istiyorum. TSE Kalite Kampüsü, son teknolojiler ile donatılacak laboratuvarları ve test merkezleriyle, ülkemizin standardizasyon kapasitesini, test, belgelendirme ve Ar-Ge altyapısını güçlendirecek. Bu değerli tesis için başta Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mehmet Fatih Kacır ve TSE Başkanımız Sayın Mahmut Sami Şahin olmak üzere emeği geçen herkesi kutluyorum. Kalite Kampüsü'nün yalnızca Ankara sanayisine değil, ülkemizin rekabet gücüne de büyük katkı sağlayacağına inanıyorum.

Değinmek istediğim bir diğer önemli konu ise TSE hizmet bedellerinin yüksekliği.

Belgelendirme, test ve denetim ücretleri, özellikle KOBİ'lerimiz için ciddi bir mali yük oluşturuyor. Firmaların ölçeğine göre indirimli tarifeler uygulanması ve bu hizmetlerin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ya da TÜBİTAK destek programlarıyla sübvansede edilmesi firmalarımız için bir rahatlama sağlayacaktır.

Sayın TSE Başkanım,

Sizin vizyoner liderliğinizde Türk Standartları Enstitümüzün yaptığı özverili çalışmaları yakından takip ediyoruz. TSE'nin, sanayimizin vizyon ortağı ve teknoloji dönüşümünün stratejik bir parçası olduğunu biliyoruz.

-Ülkemiz sanayiinin standardizasyon yol haritasının hazırlanması,

-KOBİ'lerimiz için sadeleştirilmiş bir "TSE İhracat Hızlandırıcı Programı" oluşturması,

-Üniversiteler, organize sanayi bölgeleri ve teknoparklarla ortak "standart geliştirme laboratuvarları"nın kurulmasıyla;

Ülkemiz yalnızca üretimde değil, aynı zamanda dünyaya yön veren teknik standartlarda da söz sahibi olacaktır.

Bugün artık üretimin kalitesi, markalaşmanın ve ihracatın temelidir. TSE'nin rehberliğinde şekillenecek ulusal bir standardizasyon vizyonu, sanayimizin geleceğe daha güçlü adımlarla yürümesini mümkün kılacaktır.

Sanayi ile el ele, ortak akılla çalışan bir TSE yapısı, ülkemizin ihracat gücünü, teknoloji kabiliyetini ve küresel güvenilirliğini çok daha ileriye taşıyacaktır.

Bu hedefler doğrultusunda, bugün Meclis toplantımızın hemen ardından Odamız ile TSE arasında, Ankara sanayisinin yeşil dönüşüm sürecini hızlandıracak bir iş birliği protokolü imzalayacağız. Protokol; TSE'nin uluslararası geçerliliğe sahip ölçüm ve raporlama yetkinliği ile Odamızın sahadaki gücünü birleştirecek, üyelerimizin bu sürece en doğru şekilde uyum sağlamasına imkan verecektir.

TSE Başkanımız Sayın Mahmut Sami Şahin'e, değerli ekibine ve emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, sanayicilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, Kıymetli Meclis Üyeleri;

Sözlerime son vermeden önce Ankara'mız için güzel bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bildiğiniz üzere Ankara'mızın en önemli eksiklerinden olan uluslararası direkt uçuşların artırılması konusunu uzun süredir her platformda dile getiriyor, çeşitli lobi faaliyetleri yürütüyoruz. Bu konuda kapsamlı bir rapor da hazırladık. İlkin TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığında olmak üzere, TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı, Ankara Milletvekilimiz Sayın Fuat Oktay ve Valimiz Sayın Vasip Şahin'in başkanlığında toplantılar gerçekleştirdik. AJet Yöneticilerinin katıldığı bu toplantılarda, Ankara'nın uluslararası uçuş ağının genişlemesinin hem kentimiz hem de yakın çevremizde bulunan 13 şehrin sanayisine, turizmine ve ekonomisine nasıl pozitif etki yaratacağını anlattım.

Memnuniyetle söylemek isterim ki, yaptığımız bu çalışmaların olumlu sonuçlarını almaya başladık. İlk etapta Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Yarın sabah Esenboğa Havalimanında yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara–Barselona ve Ankara–Madrid seferleri başlıyor. Bu iki destinasyonun ardından önümüzdeki dönemde Bağdat, Brüksel, Milano ve Roma gibi başkent ve büyük şehirlere de direkt uçuşların başlatılacağını memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu adımlar; kentimizin sanayisinin, ihracatının gelişimine, uluslararası iş birliklerimizin artmasına, iş dünyamızın Avrupa ve Ortadoğu pazarlarına erişiminin güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Yeni destinasyonların belirlenmesinde Ankara Sanayi Odası olarak oluşturduğumuz kamuoyunun etkisini görmenin haklı gururunu yaşıyoruz. Temennimiz, uluslararası uçuş ağımızın çok daha fazla ülkeye ve şehre genişlemesidir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.